

فرمانده قرارگاه حمزه سیدالشهدای سپاه اعلام کرد

جزئیات حمله سپاه به مقر تروریست‌ها در اقلیم شمال عراق

فرمانده قرارگاه حمزه سیدالشهدای سپاه گفت: تا زمانی که اقلیم کردستان یا دولت مرکزی عراق خواسته‌های جمهوری اسلامی مبنی بر خلع سلاح گروهک‌ها و اخراج آنان را عملی نکند، همچنان این اقدامات‌مان ادامه می‌یابد…

صفحه ۳

سرمقاله

انتخابات آمریکا و سیاست داخلی و خارجی این کشور

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

انتخابات میان‌دوره‌ای اخیر در آمریکا از اهمیتی بیش از معمول برخوردار بود؛ چراکه موضوعات مهمی در سیاست داخلی و خارجی آمریکا در دستور کار آن قرار داشت. در جریان مبارزات انتخاباتی، دموکرات‌ها با توجه به سابقه رد نتیجه انتخابات ۲۰۲۰ از سوی ترامپ و حامیانش و حوادث بعد از آن، «تهدید علیه دموکراسی» را به همراه حقوق زنان از جمله سقط جنین در مرکز توجه قرار داده بودند؛ اما جمهوری‌خواهان با وجود امتیاز تاریخی حزب رقیب کاخ سفید در انتخابات میان‌دوره‌ای و تورم بالای ۸.۲ درصدی نتوانستند انتظاراتی را که برانگیخته بودند، برآورده کنند. نه‌تنها «موج یا سونامی سرخی» که وعده داده بودند، محقق نشد، بلکه سننا را هم نتوانستند از کنترل دموکرات‌ها خارج کنند و درصورتی‌که در مجلس نمایندگان اکثریت یابند، شمار اعضای دو فراکسیون در این مجلس بسیار به هم نزدیک خواهد بود. در چنین شرایطی، تاکنون از ترامپ به‌عنوان بازنده اصلی این انتخابات سخن می‌رود. شماری از جمهوری‌خواهان، حتی نزدیکان ترامپ، از «مشکل ترامپ» و «سقوط از صخره به‌ه خاطر دنباله‌روی از ترامپ» سخن می‌گویند؛ چراکه علاوه بر نتیجه بسیار ضعیفی که حزب تحت رهبری ترامپ به دست آورد، بسیاری از کاندیداهایی که در ایالات مهم صرفا به خاطر حمایت ترامپ کاندیدای نهایی حزب شده بودند، شکست خوردند. بعد از انتخابات، بسیاری از جمهوری‌خواهان به این نتیجه رسیده‌اند که ترامپ بار گرانی است که باید فرونهاده شود. برخی نیز مانند تام کاتن و بیل کاسیدی اکنون انکار می‌کنند که ترامپ رهبر حزب است. به قول کریس کریستی فرماندار جمهوری‌خواه سابق نیوجرسی، بسیاری از این کاندیداها تنها به خاطر «بیعت با دروغ» مطلوب ترامپ بودند و تنها معیار ترامپ برای حمایت از کاندیداها تأیید نظر او درباره تقلب در انتخابات ۲۰۲۰ بود. رسانه‌های دست‌راستی با سابقه حمایت جدی از ترامپ نیز در حال فاصله‌گرفتن از او هستند. نیویورک‌پست با چاپ کاریکاتوری از ترامپ بر روی یک دیوار، نوشت: «دان‌که نتوانست دیوار بسازد، در حال سقوطی اگرچه به است». نزدیک‌ترین چهره‌ها به ترامپ در فاکس‌نیوز نیز در حال فاصله‌گرفتن از او هستند. حمایت از ران دیسانتیس، فرماندار جمهوری‌خواه فلوریدا که با یک پیروزی درخشان در فلوریدا سمت خود را حفظ کرد و احتمالاً کاندیدای انتخابات ریاست‌جمهوری در ۲۰۲۴ خواهد بود، روی دیگر سکه ک‌فصله‌گرفتن از ترامپ است. دیسانتیس اگرچه به لحاظ سیاسی تفاوت‌چندانی با ترامپ ندارد، اما هیچ‌گاه مدعی تقلب در انتخابات ۲۰۲۰ نبوده است. تضعیف ترامپ همچنین می‌تواند شروع پایان اتهام غیرمستند تقلب در انتخابات ۲۰۲۰ و پایان عزم جمهوری‌خواهان تندرو برای به چالش کشیدن نتایج هر انتخاباتی در آینده که خود پیروز باشند.

در حوزه سیاست خارجی، اگرچه قانون اساسی آمریکا مسئولیت کامل اداره سیاست خارجی را به رئیس‌جمهور داده است، اما کنکره به خاطر کنترل بودجه و حق تأیید یا رد کساردگان رئیس‌جمهور در حوزه سیاست خارجی و نیز امکان چانه‌زنی درباره طرح‌های داخلی همچنان می‌تواند بر سیاست خارجی تأثیر داشته باشد. به‌علاوه، جمهوری‌خواهان در صورت پیروزی در مجلس نمایندگان، رأی کافی را برای وتوی تصمیمات رئیس‌جمهور نخواهند داشت و همچنین فاقد رأی کافی برای انجام کارهای ایجابی خواهند بود و عمدتا می‌توانند اثر کندکننده داشته باشند. جمهوری‌خواهان همچنین در صورت تسلط بر مجلس نمایندگان، متوجه برگزاری جلسات متعدد استماع در حوزه سیاست خارجی مثل افغانستان و فلج‌کردن تیم سیاست خارجی دولت خواهند شد.

محقق‌شدن «موج قرمز» و تضعیف ترامپ و ترامپسیسم باید تا حد زیادی موجب آسودگی خاطر لیبرال‌دموکرات‌های اروپایی و ناخشنودی پوتین و جریان‌های پوپولیست قاره سبز شده باشد. ترامپ و کاندیدا‌های مورد تأیید او دستور کار پوپولیستی، ضد نخبگانی و نژادپرستی خفیف و پوشیده دارند که در تقابل با دستور کار معمول لیبرال‌های اروپایی است. به‌علاوه، اتحادیه اروپا در حوزه‌هایی مثل تعرفه‌های تجاری، محیط زیست، امنیت انرژی، بودجه نظامی و تهدیدات مکرر به خروج از ناتو با ترامپ در دوره ریاست‌جمهوری‌اش مشکلاتی جدی داشت.

تضعیف جمهوری‌خواهان تندرو همچنین به لحاظ بحران اوکراین موجب خشنودی اروپاست. اگرچه محتمل است که در مجلس نمایندگان تحت کنترل جمهوری‌خواهان، صдаاییی برای محدودکردن کمک به اوکراین و افزایش نقش اروپا در این حوزه شنیده شود، اما بعید است جهت اصلی سیاست آمریکا در هشت ماه گذشته تغییر کند.

ادامه در صفحه ۵

سه‌شنبه ۲۴ آبان ۱۴۰۱ • ۲۰ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ • ۱۵ نوامبر ۲۰۲۲ • سال بیستم • شماره ۴۴۲۱ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: انگشت اتهام ترکیه به سوی واشنگتن پس از انفجار در استانبول، برگزاری جشنواره «کارتون گردشگری» با هدف تغییر نگاه جامعه به افراد معلول **و یادداشت‌هایی از قادر باستانی، محمود فاضلی**

در مورد بیانیه ۲۲۷ نماینده مجلس منتشر می‌شود

واکنش مجلس به گزارش «شرق»

گزارش تیت‌بر را در صفحه ۲ بخوانید

چرا قیمت اسکناس آمریکایی یکباره کاهشی شد؟

رفتار غیرمنتظره دلار

۴

گزارش «شرق» از نشست پیش‌روی شورای حکام پیش‌نویس قطع‌نامه ضدایرانی و مواضع برجای اروپایی‌ها

خوف و رجا هسته‌ای

۳

گزارشی از آسیب موافقت مجلس با تأسیس سازمان ملی اقامت مهاجران

لغو قانون تابعیت فرزندان مادر ایرانی

نسترن فرخه؛ موافقت مجلس با کلیات طرح تأسیس سازمان ملی اقامت مهاجران که هفته گذشته در صحن مجلس صورت گرفت، به باور برخی فعالان در حوزه اتباع و پناهندگان، محدودیت‌های این افراد را در داخل ایران بیشتر خواهد کرد؛ از شرایط تمدید و دریافت اقامت تا مجاری پریپیچ‌وخم قانون تابعیت فرزندان مادر ایرانی که با سال‌ها تلاش فعالان مدنی، در سال ۹۸ تصویب شده بود. البته هرچند موانع برای استفاده از همین قانون هم باعث شد تعداد کمی از این فرزندان شناسنامه دریافت کنند اما در هر حال یک قانون مرجع به حساب می‌آمد. پیمان حقیقت‌طلب، مدیر پژوهش انجمن دیاران در گفت‌وگو با «شرق» بر این باور است که یکی از عجیب‌ترین مواد قانون سازمان ملی اقامت مهاجران، ماده ۴۱ است که می‌گوید بعد از لازم‌الاجراشدن این قانون، یعنی قانون سازمان ملی مهاجرت، قانون تابعیت فرزندان مادر ایرانی مصوب سال ۹۸ لغو می‌شود. چیزی که الان در این قانون وجود دارد، عملاً امکان ایرانی‌شدن فرزندان مادر ایرانی را از بین برده و دیگر قانون جایگزین و مرجعی وجود ندارد تا آنها ایرانی محسوب شوند.

این گزارش را در صفحه ۸ بخوانید

فساد محکمه می‌شود، با تردید جدی مواجه شده است. نتانیا‌هو که

برای ۱۵ سال طولانی‌ترین دوره نخست‌وزیری را عهده‌دار بوده است، پس از ثبت کوی‌تاریک دوره در تاریخ کابینه عبری از سوی یائیر لاپید، مجدداً کرسی خود را به دست خواهد آورد. علاوه‌براین، نتانیا‌هو با برخورداری از حمایت حداکثری، به‌راحتی کابینه‌ای مطابق با اهداف سیاسی خود تشکیل خواهد داد که خطر تغییر اساسی چهره اسرائیل را به دنبال خواهد داشت. برندگان انتخابات بعد از حزب نتانیا‌هو «لیکود» با ۳۱ کرسی، حزب «صهیونیسم مذهبی» به ریاست بنشلیل سمورتریخ هم‌پیمان با حزب «قدرت یهودی» به ریاست ایتانر بن گویر با کسب ۱۴ کرسی هستند. اولین سخنرانی بن گویر پس از انتخابات، بیانگر طرح کلی برنامه ساده حزب او است: میراث یهودی منحصرأ برای یهودیان اعم از سکولار یا مذهبی، مبارزه صهیونیست‌ها علیه «کسانی که برای تضعیف موجودیت ما در اینجا تلاش می‌کنند»، اراده برای این باور که «یهودیان دوباره ازباب خانه خود هستند». دو حزب افراطی ارتدکس ۱۸ کرسی به دست آوردند و امیدوارند بخشی از کابینه آینده باشند و این موضوع تهدیدی برای عدالت و حتی توسعه اقتصادی کشور است. یکی از اولویت‌های قانونی صهیونیست‌های مذهبی تصویب قانونی است که امکان دوزدن تصمیمات دادگاه عالی اسرائیل را فراهم می‌کند. «آریه دری»، بنیان‌گذار حزب شاس که دو بار به فساد و فرار مالیاتی محکوم شده، از این موضع دفاع می‌کند. همکار او از حزب «اتحاد یهودیت نورانی» معتقد است که مطالعات سکولار قرار دارد. دولت یابین نشان داده که از هرگونه ارتباط مستقیم جنونی یوززیسیون داخلی و نیاز به عزم روحی استراتژیک و ایدئولوژیک ضروری است.

در سطح بین‌المللی، تقدیس جناح راست افراطی در راس اسرائیل، متحدان اصلی آن را به ارزیابی مجدد روابط خود با کابینه یهود سوق می‌دهد. در این راستا، موضع‌گیری ایالات متحده در مرکز توجه همگان قرار دارد. دولت بایدن نشان داده که از هرگونه ارتباط مستقیم با افراط‌گرایانی مانند بن گویر امتناع خواهد ورزید؛ درحالی‌که یهودیان پرشمار و تأثیرگذار آمریکایی ساکن ماورای اقیانوس اطلس قبلاً مخالفت شدید خود را با کابینه آینده ابراز کرده‌اند و بر این باورند که این خیانتی آشکار به آرمان‌های عبری است که قرار بود از سال ۱۹۴۸ با بنیان‌گذاری اسرائیل آن را به «چراغی برای ملت‌ها» و یک جامعه دموکراتیک در خاورمیانه تبدیل کند. اکنون، نزدیک به ۷۵ سال بعد از آن تاریخ، اسرائیل وارد عصر تاریکی شده است.

«شرق» گزارش می‌دهد

اصل ۲۷ قانون اساسی حقی که نباید نادیده گرفت

معصومه معظمی؛ اصل ۲۷ قانون اساسی، حق تشکیل تجمعات آزاد را برای شهروندان به رسمیت شناخته است و طبق همین اصل قانونی هرکسی «بدون حمل سلاح» درصورتی‌که این اقدامش «مخل میانی اسلام نباشد» می‌تواند از این حق قانونی استفاده کند... اما با بالاگرفتن اعتراضات خیابانی و تداخل برخی مطالبات...

صفحه ۲

در مورد بیانیه ۲۲۷ نماینده مجلس منتشر می‌شود

واکنش مجلس به گزارش «شرق»

گزارش تیت‌بر را در صفحه ۲ بخوانید

سخت‌گیری

به بازیکنان تیم ملی؟

- واکنش کی‌روش به اعمال فشار برای حذف سردار آزمون
- ۳ سورپرایز فهرست تیم ملی ایران

۹

یادداشت

چرا تن به حکمرانی می‌دهیم؟

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

«و هرگاه بدبختی بر دوستان، آشنایان، همراهان و خویشان کسانی که دل‌شان مملو از محبت آنان است نازل شود، حتی زمانی هم که اینها خود زندگی کاملاً تأمین‌شده‌ای داشته باشند، آن بدبختی به خود اینها نیز آسیب می‌رساند».

(آشوکا، قرن سوم پیش از میلاد)

رئیس سازمان برنامه و بودجه به‌تازگی از عدم افزایش قیمت بنزین در بودجه سال آتی خبر داد و به دنبال آن روزنامه ایران ارگان رسمی دولت نیز تیت‌رزد: «بنزین ۱۴۰۲ بدون تغییر». این روزنامه که خبر را ظاهراً بسیار مثبت تلقی کرد و به همین سبب تیت‌بر خود را به آن اختصاص داد، اما در ادامه خود به غیرمنطقی و غیرعملی‌بودن این تصمیم به نوعی اعتراف کرده و حل این معضل حد را به راهکاری احاله می‌دهد که معلوم نیست چیست و فقط قرار است «غیرقیمتی» باشد. به نوشته این روزنامه «اگرچه فاصله قیمت بنزین در ایران و کشورهای هم‌جوار موجب افزایش قاچاق شده، اما دولت به دنبال راهکارهای غیرقیمتی برای مدیریت این شرایط است». این روزنامه در ادامه در گفت‌وگو با یک کارشناس انرژی می‌نویسد: «حتی فکرکردن به گرانی بنزین اشتباه است. با این رقم کنونی بهای بنزین، اقتصاد مردم تا حدودی برنامه‌ریزی شده است؛ ازجمله کسانی که مسافرکنشی می‌کنند یا از مسیر حمل‌ونقل نان درمی‌آورند» (روزنامه ایران، ۱۴/۱۸/۲۲). فقدان برنامه مشخص کارشناسی و سرمایه اندک اجتماعی -که در این روزها نیز بسیار آسیب دیده است- سبب شده که دولت سیزدهم منابع درآمد‌های غیرواقعی بودجه را افزایش ندهید زیرا تحقق نمی‌یابد... ۴ هزار میلیارد تومان در این تبصره عدم تحقق داریم از آسمان که نمی‌توانیم بیاوریم» (۱۴/۱۸/۱۷). اما به‌راستی تا کی می‌شود به این رویه ادامه داد و با درآمد‌های خیالی بودجه را به ظاهر تراز کرد و در سایر عرصه‌ها نیز مثلاً افزایش قیمت سکه و دلار یا سقوط بورس و کمیود شدید دارو و افزایش روزانه قیمت کالاها و خدمات و... را با وصله و پینه عجالتاً جمع‌وجور کرد؟!

محمد یگانه، رئیس بانک مرکزی و وزیر دارایی در دوران پهلوی دوم در خاطرات خود می‌نویسد که در سال ۱۳۵۴ بعد از اجرای برنامه‌های عمرانی جدید و بالارفتن هزینه‌های دولت، افزایش تورم و افزایش مشکلات اقتصادی کشور، مامور تهیه گزارشی از وضعیت اقتصادی کشور می‌شود.

ادامه در صفحه ۵